

Er litt bedre godt nok?
Økologisk og sirkulær økonomi

Professor Ove Jakobsen
Senter for økologisk økonomi og etikk
Nord universitet

Alt henger sammen med alt

Our common home is falling into serious disrepair... this is most evident in large scale natural disasters as well as social and even financial crises, for the worlds problems cannot be analyzed or explained in isolation... it cannot be emphasized enough how everything is interconnected
(Pope Francis 2015)

When we get our story wrong, we get our future wrong (Korten)

Ett nytt paradigme

- Det blir stadig tydeligere at de store utfordringene vi står overfor – bl. a. innenfor økonomi, miljø, helse, teknologi og politikk ikke kan løses innenfor et fragmentert mekanistisk paradigme
- Det er nødvendig med et radikalt skifte i våre beskrivelser, vurderinger og verdier i retning av organisk helhetsforståelse

This issue is not simply the degradation of nature, but the degradation of our awareness of nature (Naydler)

Ideologi

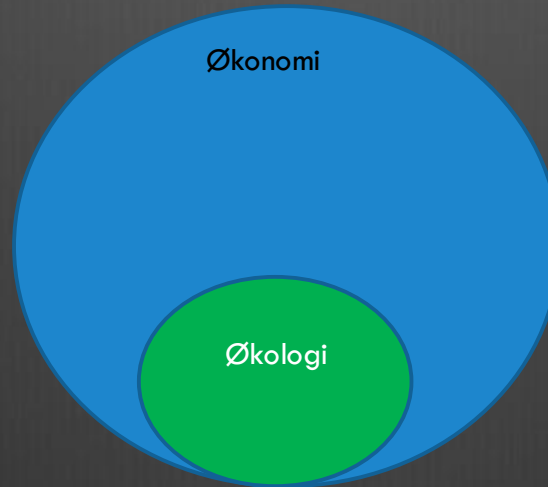
- Betrakte nutiden innenfra:
- Ideologier er her – beskriver det som er
- Viktig for å skape identitet – individuelt og kollektivt
- Ideologier er forankret i dominerende samfunnsgrupper
- Aksepterte felles normer og verdier
- Legitimerer autoriteter

Without utopia ideology becomes static, without ideology utopia becomes a mirage (Ricoeur)

Etablert ideologi

- Vekst (kvantitativ)
- Konkurransen
- Top-down
- Lineære verdikjeder
- Økonomisk internalisering

Those who believe that economic growth can go on forever in a finite planet are either mad or are economists (Boulding)

Endring på dypere nivå

- Strengere miljøkrav, bedre forretningspraksis, og mer effektiv teknologi er nødvendig,
- Men det er ikke tilstrekkelig å dempe symptomene (eks. Miljø-, fattigdoms-, krig og finanskriser)
- Vi trenger en dypere systemisk endring, basert på en endret forståelsesramme (Welford 2007)

History simply makes fools of those who argue that every aspect of the current theoretical situation is true for all time (McGrath 2007)

Utopi

Betrakte nutiden utenfra:

- Utopier er et annet sted - er rettet mot fremtiden
- Utopiene skal ikke realiseres, vi kan bare nærme oss dem, arbeide i den retning
- Utopiene bidrar til forandring, samfunnet er uferdig, dynamisk, det er alltid underveis
- Utopiene utfordrer autoriteter

Utopia is not about the impossible, what is really impossible is to carry on as we are
(Levitas 2013)

Økologisk utopi

- Utvikling (kvalitativ)
- Samarbeidende nettverk
- Bottom-up
- Sirkulære verdikjeder (kretsløp)
- Økologisk internalisering

A society without utopia would be dead, because it would no longer have any project, any prospective goals (Ricoeur 1986)

Fra grønn til økologisk økonomi

Grønn økonomi (ideologi)

- Redusere negative symptomer innenfor eksisterende økonomisk system
- Bruk av markedsøkonomiens verktøykasse
- Forankret i en mekanisk virkelighetsforståelse

Økologisk økonomi (utopi)

- Styrke livskraften (resilience) i samspillet økonomi, natur og kultur
- Grunnleggende endringer på individ- og systemnivå
- Forankret i en organisk virkelighetsforståelse

Kjennetegn ved Økologisk Økonomi

- **Organisk** vs. Mekanisk
- **Livskvalitet** vs. Velstand
- **Utvikling** vs. Vekst
- **Bottom-up** vs. Top-down
- **Diversitet** vs. Monokulturer
- **Samarbeidende nettverk** vs. Atomistisk konkurranse
- **Kretsløp** vs. Lineære verdikjeder

Without utopia ideology becomes static, without ideology utopia becomes a mirage (Ricoeur)

Kretsløpsøkonomi

